

Bruxelles, den 20.7.2021
SWD(2021) 725 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

Rapport om retsstatssituationen 2021

Landekapitel om Sverige

Ledsagedokument til

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Retsstatssituationen i Den Europæiske Union

{COM(2021) 700 final} - {SWD(2021) 701 final} - {SWD(2021) 702 final} -
{SWD(2021) 703 final} - {SWD(2021) 704 final} - {SWD(2021) 705 final} -
{SWD(2021) 706 final} - {SWD(2021) 707 final} - {SWD(2021) 708 final} -
{SWD(2021) 709 final} - {SWD(2021) 710 final} - {SWD(2021) 711 final} -
{SWD(2021) 712 final} - {SWD(2021) 713 final} - {SWD(2021) 714 final} -
{SWD(2021) 715 final} - {SWD(2021) 716 final} - {SWD(2021) 717 final} -
{SWD(2021) 718 final} - {SWD(2021) 719 final} - {SWD(2021) 720 final} -
{SWD(2021) 721 final} - {SWD(2021) 722 final} - {SWD(2021) 723 final} -
{SWD(2021) 724 final} - {SWD(2021) 726 final} - {SWD(2021) 727 final}

DA

DA

SAMMENDRAG

Bestræbelserne på yderligere at styrke retsgarantierne for retsvæsenets uafhængighed inden for det svenske retssystem fortsætter, navnlig gennem arbejdet i undersøgelsesudvalget om styrkelse af demokratiet og retsvæsenets uafhængighed, som også gennemgår processen for ændring af forfatningen. Der er også gennemført en målrettet reform af systemet for sikkerhedsgodkendelse af dommere. Sverige har også taget visse skridt til yderligere at forbedre digitaliseringen af retssystemet, navnlig oprettelsen af et nyt råd for digitalisering med fokus på straffesager. Der er dog fortsat bekymring over retssystemets ressourcer på lang sigt. Retssystemet har fortsat fungeret effektivt, herunder i lyset af udfordringerne i forbindelse med covid-19-pandemien, hvor det blev overladt til domstolene at træffe afgørelse om specifikke foranstaltninger vedrørende deres fortsatte funktion.

Som i de foregående år ligger det opfattede korruptionsniveau i Sverige blandt de laveste i EU og resten af verden. Gennemsigtighed er hjørnestenen i Sveriges strategi til bekæmpelse af korruption. I 2020 vedtog Sverige sin første strategiske nationale handlingsplan til forebyggelse af korruption i landets offentlige forvaltning. Den foreskriver bl.a. systematisk brug af korruptionsrisikoanalyser for at styrke bevidstheden om korruptionsrisici og praksis med hensyn til risikostyring blandt offentligt ansatte. Selv om denne handlingsplan betragtes som et vigtigt skridt, mangler der konkrete foranstaltninger og en tidsplan, og handlingsplanen har kun været genstand for begrænset høring blandt relevante interessenter. Der er taget yderligere forebyggende initiativer i rapporteringsperioden, herunder udvidelsen af reglerne om svingdørssituationer til at omfatte personer i de øverste administrative funktioner i rigsrevisionen, og nye retningslinjer for offentligt ansatte om indberetning af deres aktiver. Lobbyvirksomhed er fortsat ikke reguleret, og der er ikke nogen fast praksis med at offentliggøre dem, der søger at påvirke specifikke lovforslag ("lovgivningsmæssige fodspor"). Bestikkelse i udlandet er fortsat et risikoområde, hvor der kun ses moderate niveauer af retsforfølgelse.

Mediefrihed og -pluralisme i Sverige er fortsat generelt robust, hovedsagelig på grund af garantier, der udspringer af både forfatningen og lovgivningen. Sverige har yderligere styrket de retlige garantier for uafhængighed og har øget budgettet for den svenske presse-, radio- og TV-myndighed. Som bemærket i rapporten om retsstatssituationen 2020 undersøger regeringen også muligheden for at indføre specifik lovgivning om gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab, som ikke findes i øjeblikket. Sverige tager skridt til at forbedre beskyttelsen af journalister som led i den igangværende revision af den strafferetlige beskyttelse af visse vitale funktioner i samfundet. Journalister oplever i stigende grad trusler og chikane, navnlig online. Sverige har vedtaget økonomiske foranstaltninger for at imødegå de negative økonomiske virkninger, som covid-19-pandemien har haft på medier og journalister, navnlig på freelancere.

Da der ikke findes forskrifter om undtagelsestilstand i forbindelse med en sundhedskrise i den svenske forfatning, er der primært blevet truffet foranstaltninger i forbindelse med covid-19-pandemien i form af anbefalinger. I januar 2021 vedtog Sverige en ny lovgivningsmæssig ramme, der gør det muligt for regeringen at træffe mere restriktive foranstaltninger til bekæmpelse af covid-19-pandemien. Denne ramme har været genstand for en forudgående forfatningsmæssig prøvelse, men de korte høringstider er blevet kritiseret af

forfatningsudvalget. Et forslag om at oprette en national menneskerettighedsinstitution i overensstemmelse med internationale standarder er blevet forelagt parlamentet. Civilsamfundets råderum er fortsat åbent, og regeringen overvejer at tage skridt til at præcisere kravene til civilsamfundsorganisationer med hensyn til at modtage offentlige midler.

I. RETSSYSTEMET

Det svenske retssystem er opdelt i to afdelinger: de almindelige domstole, der består af 48 byretter, seks appeldomstole og den øverste domstol, og de almindelige forvaltningsdomstole med 12 forvaltningsdomstole, fire appeldomstole i forvaltningsretlige sager og den øverste forvaltningsdomstol¹. Den nationale domstolsforvaltning — et agentur under justitsministeriet — er ansvarlig for den overordnede forvaltning af domstolene, herunder fordelingen af ressourcer, personale og udstyr. Den uafhængige dommerudvælgelseskomité² udarbejder forslag til alle udnævnelser³ af dommere på baggrund af de af regeringen udnævnte dommere⁴. Den svenske anklagemyndighed⁵ er uafhængig og adskilt fra regeringen. Sverige har taget skridt til at blive medlem af Den Europæiske Anklagemyndighed⁶. Det svenske advokatsamfund er en uafhængig og selvstyrende sammenslutning, der er oprettet ved lov, og som har til opgave at føre tilsyn med advokatvirksomhed og træffe disciplinære foranstaltninger over for sine medlemmer⁷.

Uafhængighed

Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er fortsat høj. Generelt er 71 % af både borgerne og virksomhederne af den opfattelse, at domstolenes og dommernes uafhængighed i Sverige enten er "meget god" eller "rimelig god" i 2021⁸. Opfattelsen af retsvæsenets

---

¹ Derudover findes der to specialdomstole: arbejdsretten og domstolen for forswarets efterretningstjeneste (*Försvarsunderrättelsesdomstolen*). Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021. Se CEPEJ (2021), Study on the functioning of judicial systems in the EU Member States for en beskrivelse af retsvæsenets opbygning.

² Dommerudvælgelseskomitéen består af ni medlemmer: fem nuværende eller tidligere dommere foreslået af domstolene, to jurister beskæftiget uden for retssystemet (en advokat foreslået af advokatsamfundet, den anden af den svenske sammenslutning af lokale myndigheder og regioner og det svenske agentur for offentlige arbejdsgivere) og to repræsentanter for offentligheden. Repræsentanterne for offentligheden udnævnes af parlamentet (og er sædvanligvis medlemmer af parlamentet), mens de øvrige syv medlemmer udpeges af regeringen.

³ Dommerudvælgelseskomitéen fremlægger efter en vurdering af kandidaternes kvalifikationer et begrundet forslag (en liste, hvor de typisk tre kandidater angives i prioriteret rækkefølge) for regeringen, som udnævner dommeren. Hvis regeringen agter at udvælge en kandidat, som ikke er medtaget i forslaget fra dommerudvælgelseskomitéen, skal komitéen have mulighed for at afgive en udtalelse om kandidaten. I praksis har regeringen siden 2011 — hvor den nuværende ordning trådte i kraft — altid fulgt forslaget.

⁴ Lov om udnævnelse af permanente dommere (2010:1390).

⁵ Regeringsinstrumentet, kapitel 12, § 2.

⁶ Den svenske regering (2020), A European Public Prosecutor's Office in Sweden, og input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 7.

⁷ Retsplejeloven, kapitel 8.

⁸ Figur 48 og 50, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021. Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed kategoriseres som følger: meget lav (under 30 % af de adspurgte opfatter retsvæsenets uafhængighed som

uafhængighed var konsekvent meget høj mellem 2016 og 2020 og er fortsat høj i 2021, selv om den til en vis grad er faldet sammenlignet med 2020 blandt både borgere og virksomheder.

Arbejdet i undersøgelseskommissionen med henblik på yderligere at styrke garantierne for retsvæsenets uafhængighed skrider frem. Kommissionen, der blev nedsat i februar 2020 og fremlægger sine resultater i 2023, undersøger navnlig den retlige ramme for pensionsalderen og antallet af dommere ved den øverste domstol og den nationale domstolsforvaltnings status og uafhængighed. Den vil også undersøge, om det er nødvendigt at ændre forfatningen⁹. Kommissionen, som støttes af alle partier, har mødtes regelmæssigt, siden den blev oprettet, og er i færd med at foretage sammenlignende undersøgelser af de lovgivningsmæssige rammer for retsvæsenets uafhængighed og forfatningsændringer i andre EU-medlemsstater. I arbejdet tages der hensyn til relevante europæiske standarder¹⁰. Kommissionen har forklaret, at den også agter at nedsætte en eller to eksterne ekspertgrupper, som skal støtte kommissionen i udførelsen af dens opgaver¹¹. Interessenterne har generelt hilst dette arbejde velkommen for på forhånd at styrke potentielle sårbarheder inden for den eksisterende retlige ramme¹². Dommersammenslutningen har navnlig fremhævet det nuværende system for regeringens¹³ udnævnelse af generaldirektøren for den nationale domstolsforvaltning som en potentiel mangel og har slået til lyd for, at der oprettes et uafhængigt domstolsråd, hvilket er en mulighed, som kommissionen skal undersøge ifølge sit mandat¹⁴. Dommersammenslutningen er ligeledes af den opfattelse, at systemet til fastsættelse af dommernes løn fortjener opmærksomhed, selv om det ikke er omfattet af kommissionens mandat¹⁵. Lønningerne fastsættes inden for rammerne af en kollektiv overenskomst mellem dommerne og den nationale domstolsforvaltning for nyudnævnte

---

rimelig god eller meget god), lav (mellem 30-39 %), middel (40-59 %), høj (60-75 %), meget høj (over 75 %).

⁹ Se rapporten om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 2-3, for en detaljeret oversigt over kommissionens mandat samt s. 11 om reglerne for ændring af forfatningen. Det skal bemærkes, at kommissionen allerede i marts 2021 fremlagde sine konklusioner vedrørende de mulige begrænsninger af foreningsfriheden for terroristorganisationer, der også er omfattet af dens mandat.

¹⁰ Navnlig anbefaling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité og relevante udtalelser fra Venedigkommissionen.

¹¹ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

¹² Bestyrelsen for den svenske dommersammenslutning (2021), Dommeres uafhængighed bør styrkes gennem et domstolsråd. Bidrag fra den svenske afdeling af International Committee of Jurists og Civil Rights Defenders til rapporten om retsstatssituationen 2021.

¹³ I overensstemmelse med bekendtgørelsen om offentlige organer og bekendtgørelsen om den nationale domstolsforvaltning.

¹⁴ Bestyrelsen for den svenske dommersammenslutning (2021), Dommeres uafhængighed bør styrkes gennem et domstolsråd. Det moderate parti har gentaget denne anmodning og anmodet om, at oprettelsen af et uafhængigt domstolsråd udtrykkeligt medtages i kommissionens mandat. *Svenska Dagbladet* (2021), M ønsker at erstatte den nationale domstolsforvaltning med et domstolsråd.

¹⁵ Der er ingen lovfæstede regler om dommeres lønninger. De er baseret på en kollektiv overenskomst mellem den nationale domstolsforvaltning og fagforeningen, der repræsenterer dommere, hvori det bl.a. hedder, at aflønning aldrig må baseres på grunde, der strider mod uafhængigheden med hensyn til anvendelsen af loven. Overenskomsten fastsætter også niveauet for mindstelønnen. Når der udnævnes en ny dommer, bliver den nationale domstolsforvaltning og dommeren enige om lønnen. Hvert år revideres lønningerne efter aftale mellem dommeren og den ansvarlige retsformand. Se input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2020, s. 7-8, for yderligere oplysninger om systemet.

dommere og revideres derefter årligt mellem dommeren og den ansvarlige retsformand¹⁶. Dommersammenslutningen er af den opfattelse, at selv om dette system har eksisteret i mere end ti år og generelt ikke har skabt større problemer, er det ikke tilstrækkeligt gennemsligt og mangler klare kriterier. I henhold til Europarådets anbefalinger bør de vigtigste regler for aflønningsordningen for dommere fastsættes ved lov¹⁷.

Ændringer af sikkerhedsgodkendelsesordningen for dommere trådte i kraft. Med henblik på at styrke retsvæsenets uafhængighed præciseres det i ændringerne af loven om sikkerhedsbeskyttelse, der trådte i kraft i april 2021, at sikkerhedsgodkendelser af retsformænd skal foretages af dommerudvælgelseskomitéen og af almindelige dommere af deres respektive domstol¹⁸. Disse ændringer blev udløst af en ændring af det generelle system for sikkerhedsgodkendelse af offentligt ansatte, der blev vedtaget i 2019, ifølge hvilken regeringen også var blevet ansvarlig for sikkerhedsgodkendelser af retsformænd, som tidligere hørte under den nationale domstolsforvaltnings ansvarsområde. For at rette op på denne situation havde regeringen i maj 2019 udnævnt en undersøgelsesformand for at sikre et passende system til beskyttelse af domstolenes og dommernes status¹⁹. På grundlag af undersøgelsesrapporten og en høringsprocedure forelagde regeringen forslaget om en ændring af loven om sikkerhedsbeskyttelse, som parlamentet vedtog i januar 2021.

Kvalitet

Der er fortsat bekymring over den langsigtede situation med hensyn til ressourcer til retsvæsenet. Efter en anmodning fra den nationale domstolsforvaltning om en forhøjelse af budgettet for retsvæsenet²⁰ for 2021-2023 blev budgettet for 2021 forhøjet en smule²¹. Sverige bruger ca. 0,27 % af sit BNP på domstole, hvilket har ligget på et stabilt niveau siden 2012²². Interessenter og den nationale domstolsforvaltning²³ har understreget behovet for at øge ressourcerne på længere sigt i stedet for fra år til år for at sikre forudsigelighed og give domstolene mulighed for at håndtere det stigende antal indgående straffesager²⁴

Digitaliseringen af retsvæsenet skrider frem, og der er oprettet et råd for digitalisering af retssystemet. Efter ikrafttrædelsen af den nye lovgivning om elektronisk kommunikation i retssager i januar 2021²⁵ er procedurereglerne, der skal muliggøre digital teknologi ved

---

¹⁶ Dommersammenslutningen fremhæver den rolle, som den nationale domstolsforvaltning spiller i forbindelse med fastsættelsen af lønninger til nyudnævnte dommere, i lyset af dens generelle bekymring over den nationale domstolsforvaltnings status. Bestyrelsen for den svenske dommersammenslutning (2021), Dommeres uafhængighed bør styrkes gennem et domstolsråd.

¹⁷ Anbefaling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité, punkt 53.

¹⁸ Lov om sikkerhedsbeskyttelse (2018: 585), kapitel 3, § 4a.

¹⁹ Den svenske regering (2019), Security screening of judges.

²⁰ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 3.

²¹ Fra ca. 585 mio. EUR (6 mia. SEK) i 2020 til 625 mio. EUR (6,4 mia. SEK) i 2021. Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2020 og 2021.

²² Figur 30, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

²³ Den nationale domstolsforvaltning (2021), Domstole under pres: næsten en halv million nye sager i 2020, og oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

²⁴ For så vidt angår stigningen i antallet af straffesager henvises til rapporten om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 3, og input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 12.

²⁵ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 4.

domstolene, helt på plads²⁶. Der er dog stadig ingen mulighed for at få adgang til retsafgørelser fra domstole i første instans online, og ordningerne for deres maskinlæsbarhed er begrænsede²⁷. De resterende huller i civile og administrative sager vedrører muligheden for at få adgang til igangværende og lukkede sager²⁸, mens der i straffesager kun er begrænsede digitale værktøjer til rådighed²⁹. For at forbedre effektiviteten og anvendelsen af digitale værktøjer i hele retsvæsenet, navnlig i straffesager, blev der i september 2020 oprettet et nyt råd for digitalisering af retsvæsenet³⁰ inden for rammerne af det nationale kriminalpræventive råd, som består af lederne af 11 forskellige myndigheder³¹. Det har til formål at forbedre udvekslingen af oplysninger inden for den strafferetlige procedure og er ansvarlig for at identificere og planlægge fælles udviklingsindsatser, overvåge gennemførelsen af igangværende udviklingsindsatser og udvikle informationsstyringssystemet³². Rådet oprettes i flere faser, begyndende med oprettelsen af den elektroniske informationsstrøm mellem de myndigheder, der håndterer flest straffesager, og fuld forbindelse mellem alle myndigheder vil blive etableret senest i 2022. Rådet vil også udarbejde den nye strategiske plan for digitalisering af retsvæsenet for 2023 og fremefter, da den nuværende strategi forventes at udløbe i 2022³³.

Effektivitet

Retssystemets effektivitet er fortsat stabil, og i 2020 blev der afsluttet flere sager end i de foregående år. Gennemførelsesprocenten for civil- og handelsretlige sager er fortsat stabil (97,5 %) og er blevet forbedret for forvaltningsretlige sager (fra 96,8 % i 2018 til 101,7 % i 2019). Den anslåede tid, der tager at løse en sag, var fortsat lav for både tvister i civil- og handelsretlige sager og forvaltningsretlige sager i 2019, selv om antallet af indkomne forvaltningsretlige sager er steget³⁴. Nationale data viser, at mens antallet af indkomne sager steg i 2020, steg antallet af afsluttede sager endnu mere, og der blev truffet afgørelse om ca. 8 % flere sager end i 2019³⁵. Ifølge den nationale domstolsforvaltning skyldes dette bl.a., at det ofte har været muligt at afslutte mindre komplekse sager i skriftlige procedurer, mens mere komplekse sager er blevet udsat³⁶. Eftersom domstolene generelt har været åbne under covid-19-pandemien, og da det blev overladt til domstolene at træffe afgørelse om konkrete

---

²⁶ Figur 40, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

²⁷ Figur 46-47, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

²⁸ Figur 44, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

²⁹ Figur 45, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

³⁰ Den svenske regering (2020), Stronger coordination for increased digitalisation of the judiciary. Dette er baseret på bekendtgørelsen om digitalisering af retsvæsenet.

³¹ Det nationale kriminalpræventive råd, myndigheden for erstatning og støtte til ofre for kriminalitet, den nationale domstolsforvaltning, myndigheden for økonomisk kriminalitet, kriminalforsorgen, kystvagten, politiet, det nationale retsmedicinske råd, skattemyndigheden, toldmyndigheden og anklagemyndigheden.

³² Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 5-6, og skriftligt bidrag fra justitsministeriet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

³³ Det nationale kriminalpræventive råd (2021), Brås reguleringsbrev for 2021.

³⁴ Figur 3-16, EU's resultattavle for retlige anliggender 2021.

³⁵ Den nationale domstolsforvaltning (2021), Indkomne, afgjorte og verserende sager til og med uge 7.

³⁶ Det nationale kriminalpræventive råd (2021), Rapport om pandemiens indvirkning på sagsstrømmen i retssystemet, s. 43, og oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

foranstaltninger, er antallet af udsatte retsmøder kun blevet påvirket en smule (21,9 % i 2020 sammenlignet med et gennemsnit på 20,3 % i 2017-2019)³⁷.

II. RAMME FOR BEKÆMPELSE AF KORRUPTION

Sverige har i det store og hele indført en lovgivningsmæssig og institutionel ramme, der skal bekæmpe og forebygge korruption. Regeringen har vedtaget en national handlingsplan for 2021-2023, den første nogensinde, for at forebygge korruption i de centrale offentlige organer. Den nationale korruptionsbekæmpelsesenhed er det specialiserede anklageorgan under den svenske anklagemyndighed, der er ansvarlig for alle strafferetlige efterforskninger i forbindelse med korruption og bestikkelse, herunder bestikkelse i udlandet. Den nationale politienhed for bekæmpelse af korruption under den svenske politimyndighed arbejder både med at efterforske korruption og forebygge korruption ved at støtte forskellige offentlige myndigheder i udarbejdelsen af politikker til bekæmpelse af korruption. Den svenske myndighed for økonomisk kriminalitet, der hører under justitsministeriet, har mandat til at efterforske og retsforfølge grov økonomisk kriminalitet, herunder inddrivelse af udbytte fra kriminalitet. Andre agenturer såsom rigsrevisionen, den nationale konkurrencemyndighed, det nationale kriminalpræventive råd og det svenske politis finansielle efterretningsenhed, har ansvaret for forebyggelse og efterforskning af korruption samt for retsøkonomisk efterforskning og revision.

Opfattelsen blandt eksperter og virksomhedsledere er, at Sverige er et af de mindst korrupte lande i verden. I Transparency Internationals korruptionsindeks scorede Sverige i 2020 85 ud af 100 og ligger nummer 2 i EU og nummer 3 på verdensplan³⁸. Denne opfattelse har været forholdsvis stabil³⁹ i de seneste fem år⁴⁰.

Sverige er i øjeblikket ved at revidere forældelsesfristen for alle forbrydelser, herunder korruption. En lang række korruptionsforbrydelser kriminaliseres i Sverige⁴¹. Den svenske arbejdsret indeholder fortsat disciplinære sanktioner for pligtforsømmelse i form af advarsler

---

³⁷ Den nationale domstolsforvaltning (2021), Aflyste retsmøder.

³⁸ Transparency International, Corruption Perceptions Index 2020 (2021), s. 2-3. Den opfattede korruption kategoriseres som følger: lav (opfattelsen af korruption blandt eksperter og virksomhedsledere i den offentlige sektor er over 79), relativt lav (79-60), relativt høj (59-50), høj (under 50).

³⁹ I 2015 var scoren 89, mens den i 2020 var 85. Scoren stiger/falder betydeligt, når den ændrer sig mere end 5 point, forbedres/forværres (ændringer på 4-5 point), er relativt stabil (ændringer på 1-3 point) i de seneste fem år.

⁴⁰ Dataene fra Eurobarometerundersøgelsen af borgeres og virksomheders opfattelse af og erfaring med korruption, som blev indberettet sidste år, ajourføres hvert andet år. Det seneste datasæt er Særlig Eurobarometerundersøgelse 502 (2020) og Flash Eurobarometer-undersøgelse 482 (2019).

⁴¹ Den svenske straffelov indeholder bestemmelser om aktiv og passiv bestikkelse, forsømmelig finansiering af bestikkelse, handel med magt, misbrug af offentligt embede eller brud på tavshedspligten. Straffen for at modtage eller yde bestikkelse kan enten være bøder eller fængsel i op til to år (forældelsesfrist på to år) og i alvorlige tilfælde fængsel i op til seks år (forældelsesfrist på ti år). På grund af det udvidede anvendelsesområde kan virksomhedsbøder nu også anvendes på aktiviteter i den offentlige sektor, der kan sidestilles med forretningsaktiviteter, hvis handlingen havde til formål at skaffe den juridiske person økonomiske fordele. For bestikkelse ydet af virksomheder i den private sektor kan der pålægges strafferetlige bøder på op til 500 mio. SEK (ca. 49 mio. EUR).

eller lønedsættelser og forbyder medarbejdere at deltage i aktiviteter, der kan skade tilliden til deres upartiskhed eller skade myndighedens omdømme⁴².

Sverige vedtog en national plan for bekæmpelse af korruption for landets offentlige forvaltning i december 2020. Handlingsplanen fokuserer på forebyggelse af korruption i centrale offentlige organer, herunder offentlige kontorer⁴³. Den omfatter ikke statsejede virksomheder⁴⁴. Formålet med handlingsplanen er at give organerne værktøjer og bedste praksis vedrørende forebyggelse af korruption. Dette omfatter systematisk brug af risikoanalyse for at styrke bevidstheden om korruptionsrisici og praksis med hensyn til risikostyring. Planen blev mødt med kritik på grund af mangel på klarhed, ambitioner og en bred høring af interessenter⁴⁵. Planen definerer ikke specifikke prioriteter eller mål, der skal nås inden en bestemt dato. Det svenske agentur for offentlig forvaltning vil fremme det forebyggende arbejde i overensstemmelse med planen⁴⁶, men har ingen tilsynsrolle⁴⁷. Agenturet for offentlig forvaltning vil udsende en foreløbig rapport med en grundlæggende vurdering i 2021 og forelægge en sammenfattende resultatrapport for finansministeriet inden udgangen af 2023⁴⁸.

Samarbejdet mellem politiet og anklagemyndigheden er generelt effektivt. Ifølge politiet og anklagemyndigheden⁴⁹ er ressourcerne, efterforskeres og anklageres specialiseringsniveau og adgang til relevante oplysninger tilstrækkelig til, at myndighederne kan udføre deres opgaver i kampen mod korruption. Sverige er i færd med at oprette et elektronisk system, der skal forbedre informationsudvekslingen i forbindelse med forvaltningen af straffesager⁵⁰. Retsvæsenet forventes at være fuldstændig digitalt forbundet i 2022⁵¹. Foreløbige data fra det nationale kriminalpræventive råd viser et fald i antallet af indberettede tilfælde af bestikkelse sammenlignet med 2019, men der rapporteres om en betydelig stigning i antallet af sager om

---

⁴² Se den svenske lov om offentlig beskæftigelse.

⁴³ Den svenske regering (2021), Anti-corruption Action Plan 2021-2023.

⁴⁴ Selv om handlingsplanens anvendelsesområde er offentlig forvaltning, forventes planens arbejdsmetoder og anbefalinger at være relevante for det arbejde med forebyggelse af korruption, der udføres af statsejede virksomheder.

⁴⁵ Der blev afholdt et seminar for interessenter fra starten, men udkastet var ikke genstand for høring blandt alle relevante interessenter. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

⁴⁶ Med henblik herpå vil der blive udvalgt seks eller syv centrale organer, og et nyt samarbejdsforum for statslige organer med særlig ekspertise inden for forebyggelse af korruption vil blive koordineret af *Statskontoret*, herunder det nationale kriminalpræventive råd, den nationale finansforvaltningsmyndighed, konkurrencemyndigheden, politimyndigheden og det nationale agentur for offentlige udbud.

⁴⁷ Ansvar for at forebygge korruption ligger i sidste ende hos generaldirektøren for hvert agentur.

⁴⁸ Den endelige rapport kan indeholde anbefalinger til regeringen om eventuelle nye foranstaltninger.

⁴⁹ Oplysninger udleveret af den svenske anklagemyndighed i forbindelse med landebesøget i Sverige. De menneskelige ressourcer, der er afsat til den nationale korruptionsbekæmpelsesenhed under anklagemyndigheden, som er ansvarlig for strafferetlige efterforskninger i forbindelse med korruption og bestikkelse i udlandet, omfatter ti anklagere, to revisorer, en analytiker og tre anklageadministratorer, mens ca. 100 politifolk efterforsker korruption og korruptionsrelaterede forbrydelser.

⁵⁰ Det elektroniske system forbinder det svenske politi, den svenske anklagemyndighed, den svenske skattemyndighed, den svenske myndighed for økonomisk kriminalitet, de svenske domstole og den svenske kriminalforsorg.

⁵¹ I den modtagne feedback understreges det, at der stadig er behov for kurser i og harmonisering af de forskellige IT-systemer, arbejdskoncepter og rutiner, der anvendes af de forskellige involverede myndigheder. De næste skridt vil også omfatte foranstaltninger til at forbedre den digitale forvaltning af konfiskation og andre tvangsforanstaltninger og af digitalt bevismateriale.

misbrug af offentligt embede⁵². I 2020 blev der indledt retsforfølgelse i forbindelse med bestikkelse mod 38 personer, og der blev afsagt 26 domme, hvoraf fire omfattede fængselsstraffe⁵³.

Bestikkelse i udlandet er blevet fremhævet som et område med risiko for korrupcion.

Selv om Sverige er et globalt eksportland med et af de største antal multinationale selskaber pr. indbygger, er Sveriges håndhævelse til bekæmpelse af bestikkelse i udlandet blevet karakteriseret som moderat⁵⁴. Loven om virksomhedsbøder blev revideret i 2019⁵⁵. Ud over kravene om dobbelt strafbarhed og virksomhedernes ansvar udgør forældelsesfristen også en hindring for en effektiv retsforfølgelse i Sverige af bestikkelse begået i udlandet⁵⁶. Dette kan være særlig udfordrende, hvis efterforskningen af bestikkelse i udlandet afhænger af indsamling af bevismateriale i et andet land og gensidig retshjælp gennem internationalt samarbejde⁵⁷. I 2020 ajourførte det svenske non-profit-institut for korrupsionsbekæmpelse sin ikke-bindende kodeks for virksomheder, som er et selvregulerende initiativ til bekæmpelse af bestikkelse og korrupcion⁵⁸. Kodeksen er rettet mod den private sektor, herunder dens forhold til den offentlige sektor⁵⁹.

Lobbyvirksomhed er fortsat ikke reguleret i Sverige. Der er ingen specifik forpligtelse for beslutningstagere til proaktivt at offentliggøre kontakter med interesserepræsentanter i et "lovgivningsmæssigt fodaftryk" med henblik på at offentliggøre oplysninger om, hvem der har forsøgt at påvirke hvilke lovforslag og med hvilke ressourcer. Lobbyister og interesserepræsentanter er ikke forpligtet til at lade sig registrere i et lobbyregister eller offentliggøre deres kunder eller finansielle oplysninger vedrørende deres lobbyvirksomhed⁶⁰. Generelt er offentliggørelse af oplysninger, gennemsigtighed og adgang til oplysninger dog fortsat hjørnестenen i Sveriges tilgang til forebyggelse af korrupcion⁶¹.

---

⁵² De data, der er indsendt om bestikkelse, omfatter 57 indberettede tilfælde af modtagelse af bestikkelse, 79 indberettede tilfælde af tilbud om bestikkelse og 10 indberettede tilfælde af handel med magt og forsømmelig finansiering af bestikkelse (i alt 146 indberettede tilfælde).

⁵³ Det svenske institut for korrupsionsbekæmpelse (2020), Domme i svenske bestikkelsessager i 2020.

⁵⁴ OECD (2019), Sweden must urgently implement reforms to boost the fight against bribery (2019), Transparency International, Exporting Corruption (2020), s. 13 og 110, hvoraf det fremgår, at 11 undersøgelser blev indledt, to sager blev indledt, og en sag blev afsluttet med sanktioner i perioden 2016-2019.

⁵⁵ Ifølge svensk ret kan personer, der begår strafbare handlinger og bestikkelse i udlandet, straffes, mens virksomheder ikke kan pålægges et strafferetligt ansvar. Ikke desto mindre kan virksomheder pålægges en bøde som en retlig virkning af en forbrydelse (snarere end en administrativ eller strafferetlig sanktion). Der kan udstedes en bøde for bestikkelse i udlandet begået af en individuel virksomhedsrepræsentant eller medarbejder i forbindelse med udøvelsen af virksomhedens forretningsaktiviteter. Se også ovenfor.

⁵⁶ Oplysninger udleveret af anklagemyndigheden i forbindelse med landebesøget i Sverige.

⁵⁷ Oplysninger udleveret af anklagemyndigheden i forbindelse med landebesøget i Sverige.

⁵⁸ Det svenske institut for korrupsionsbekæmpelse (2020), Kodeks for modtagelse af gaver, særlige vederlag og andre fordele i virksomheder.

⁵⁹ Kodeksen supplerer lovgivningen, idet den supplerer og præciserer de strafferetlige bestemmelser. Den indeholder konkrete eksempler på etisk forsvarlige måder at håndtere konkrete daglige situationer på. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

⁶⁰ Se GRECO Fifth Evaluation Round, Evaluation Report, s. 14.

⁶¹ Se også afsnit III, rapporten om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 10.

Der blev vedtaget en ny lov om svingdørssituationer for rigsrevisionen. I reglerne om beskæftigelse efter fratrædelse, der blev vedtaget i 2020, er der fastsat begrænsninger for højstående embedsmænd i den finansielle tilsynsmyndighed, herunder rigsrevisoren, vicerigsrevisoren og den fungerende rigsrevisor. Det personlige anvendelsesområde for de gældende regler om svingdørssituationer blev således udvidet fra de øverste administrative funktioner i regeringen (herunder ministre, medlemmer af kabinettet og statssekretærer, der skifter til en beskæftigelse og ansættelse i andre organisationer end regeringen eller den offentlige sektor) til de øverste administrative funktioner i Sveriges finansielle tilsynsorgan⁶². Ikke desto mindre er Sveriges regler om beskæftigelse efter fratrædelse generelt begrænsede med hensyn til anvendelsesområde og virkning, idet der kun er indberettet ét tilfælde i henhold til de gældende regler om svingdørssituationer, der blev vedtaget i 2018⁶³.

Retningslinjerne for indberetning af aktiver blev ændret med henblik på at tilføje dokumentation til de indberettede oplysninger. I henhold til den nuværende lovgivning om indberetning af aktiver⁶⁴ skal ministre og visse offentligt ansatte i offentlige myndigheder, kommuner og regioner indberette beholdninger af finansielle instrumenter. Ifølge retningslinjerne skal indberetninger foretaget af ministre og visse ansatte i offentlige kontorer underbygges af dokumentation såsom officielle erklæringer fra en bank eller en børsrådgiver⁶⁵. Formålet med denne foranstaltning er at gøre det lettere at kontrollere nøjagtigheden af de indberettede oplysninger. De offentlige kontorer gennemgår og sammenligner indberetningerne med den modtagne dokumentation, men kontrollerer ikke yderligere, om oplysningerne er fuldstændige, og de foretager heller ikke opfølgning⁶⁶.

Sverige har revideret sine regler om beskyttelse af whistleblowere, og en selvstændig lov er under overvejelse. Den uafhængige regeringsundersøgelse fremlagde sin endelige rapport i juni 2020 med forslag om vedtagelse af en ny lov⁶⁷, der erstatter den eksisterende "lov om særlig beskyttelse af arbejdstagere mod repressalier for anmeldelse af alvorlige uregelmæssigheder" fra 2016⁶⁸. Nye regler, der efter planen træder i kraft den 1. december 2021, vil ændre de nuværende krav om beskyttelse af whistleblowere og vil omfatte både offentlige og private organisationer og virksomheder. Alle større virksomheder i den private sektor vil skulle etablere sikre interne indberetningskanaler for whistleblowere⁶⁹.

---

⁶² Lov (2020: 537) om begrænsninger i en revisors og en ledende revisors overgang til andre aktiviteter.

⁶³ Oplysninger udleveret af agenturet for offentlig forvaltning i forbindelse med landebesøget i Sverige.

⁶⁴ Lov (2018: 1625) om visse offentligt ansattes forpligtelse til at indberette beholdninger af finansielle instrumenter og bekendtgørelse (2018:2014) om visse offentligt ansattes forpligtelse til at indberette beholdninger af finansielle instrumenter. Denne lovgivning finder ikke anvendelse på parlamentet.

⁶⁵ Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 10.

⁶⁶ Se også Greco, Fifth Evaluation Round — Evaluation Report, Sweden, s. 21.

⁶⁷ Den svenske regering (2020), Improving the safety of whistleblowers. Report on Investigation into the implementation of the whistleblowers directive. Den svenske regering har ikke taget stilling til, om der vil blive foreslået en ny lov.

⁶⁸ Lov (2016: 749) om særlig beskyttelse mod repressalier for medarbejdere, der har anmeldt alvorlige forseelser.

⁶⁹ For virksomheder med 50 til 249 ansatte vil kravet om at oprette interne indberetningskanaler finde anvendelse fra den 1. december 2023. Alle andre virksomheder med mere end 250 ansatte vil være forpligtet til dette pr. 1. juli 2022.

Der sikres i vid udstrækning gennemsigtighed i støtten til politiske partier. Ifølge loven om gennemsigtighed i støtten til politiske partier⁷⁰ er nationale, kommunale og lokale politiske partier forpligtet til at oplyse Kammarkollegiet om, hvor deres indtægter stammer fra. Denne forpligtelse gælder dog ikke deres udgifter. Agenturet offentliggør støtterapporterne rettidigt i juli for det foregående år⁷¹. Manglende oplysning om indtægter straffes med bøder på op til ca. 9 800 EUR (100 000 SEK). Parlamentet har vedtaget et loft for anonyme donationer på ca. 230 EUR (2 325 SEK) pr. donor⁷². Privatpersoners bidrag skal oplyses, men de offentliggøres ikke. De politiske partiers indtægter i Sverige stammer imidlertid i vid udstrækning fra det statslige tilskud, som partierne modtager på grundlag af deres resultat i de to foregående valg.

Regeringen offentliggjorde i december 2020 en rapport om kriminalitet, herunder korrupsionsrelateret kriminalitet, i forbindelse med covid-19-pandemien. Analysen fremhæver områder, hvor der er risiko for misbrug eller faktisk misbrug af covid-19-støtteforanstaltninger og -ordninger vedtaget af regeringen og parlamentet⁷³. Rapporten omhandler ikke specifikt opfattede korrupsionsrisici. Den fremhæver udfordringerne i forbindelse med bekæmpelsen af korrupsionsrelaterede forbrydelser, herunder manglen på efterforskning og retsforfølgelse af svig rettet mod velfærdssystemet på grund af begrænsede ressourcer og andre prioriteter. Desuden offentliggjorde det nationale agentur for offentlige udbud en vejledning om reglerne for offentlige udbud, der finder anvendelse under covid-19-pandemien, herunder ændringer af kontraktvilkårene⁷⁴. Siden den 1. januar 2021 skal alle offentlige udbud desuden registreres og offentliggøres i særlige nationale databaser, som rapporterer oplysninger til en central myndighed for at forbedre indsamlingen af statistikker over offentlige udbud i Sverige⁷⁵. Den nye lov støtter overvågning og afsløring af karteller, der samordner tilbudsgivning i forbindelse med offentlige udbud og andre alvorlige uregelmæssigheder under covid-19-pandemien og derefter⁷⁶.

---

⁷⁰ Lov (2018: 90) om gennemsigtighed i støtte til partier.

⁷¹ Kammarkollegiet, Støtterapporter <https://www.kammarkollegiet.se/vara-tjanster/partiinsyn/redovisa-intakter>.

⁷² Beløb, der overstiger dette beløb, skal tilbagebetales til donoren eller den svenske stat.

⁷³ De offentlige kontorer (justitsministeren) udpegede en undersøgelsesformand til at foretage en analyse af samfundets evne til at modstå kriminalitet, navnlig organiseret og systematisk kriminalitet, der kan være forbundet med de nye regler og foranstaltninger, med konsekvenser for de offentlige finanser og økonomien, som regeringen og Riksdagen har vedtaget som følge af covid-19-pandemien. Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 12.

⁷⁴ Det nationale agentur for offentlige udbud, Offentligt indkøb i nødsituationer, <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/regler-och-lagstiftning/akuta-situationer>.

⁷⁵ Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 10.

⁷⁶ Offentlige udbud i Sverige omfatter både offentlige og private enheder som købere og er reguleret i den svenske lov om offentlige udbud, der finder anvendelse på den offentlige sektor, loven om forsyningsvirksomhed, der finder anvendelse på vand- og energiforsyning, transport og posttjenester, og loven om koncessioner, der finder anvendelse på koncessioner for bygge- og anlægsarbejder og tjenesteydelseskoncessioner. Tilsynet med offentlige udbud varetages af rigsrevisionen som den højeste myndighed, der fører tilsyn med de offentlige udgifter i Sverige. Rigsrevisionen foretager ekstern kontrol af overholdelsen af lovgivningen og giver parlamentet oplysninger og anbefalinger om anvendelsen af offentlige midler.

III. MEDIEPLURALISME OG MEDIEFRIHED

Den svenske retlige ramme for mediepluralisme er fastlagt i forfatningen⁷⁷ og afledt ret⁷⁸. Ytringsfriheden er navnlig forfatningssikret i grundloven om ytringsfrihed og loven om pressefrihed. Den svenske medietilsynsmyndighed, presse-, radio- og TV-myndigheden, fungerer i henhold til forfatningen⁷⁹ og loven om radio- og TV-virksomhed, som for nylig blev ændret for at gennemføre direktivet om audiovisuelle medietjenester (AVMS-direktivet)⁸⁰.

Sverige har yderligere styrket de lovgivningsmæssige garantier for medietilsynsmyndighedens uafhængighed og øget dens ressourcer⁸¹. Ændringer af loven om radio- og TV-virksomhed med henblik på gennemførelse af direktivet om audiovisuelle medietjenester trådte i kraft den 1. december 2020 og indførte nogle nyskabelser for presse-, radio- og TV-myndigheden. De omfatter bestemmelser om, at et medlem af parlamentet, regeringen eller en ansat ved offentlige kontorer ikke kan udnævnes til medlem af radio- og TV-nævnet⁸². Desuden indføres der med reformen bestemmelser, der styrker radio- og TV-nævnets uafhængighed ved at præcisere, at medlemmerne af radio- og TV-nævnet udnævnes for en periode på fire år⁸³, hvilket sikrer personaleudskiftning, og at lederen af myndigheden udnævnes for en periode på seks år⁸⁴. Udgangen af observatoriet for mediepluralisme for 2021 (MPM 2021)⁸⁵ konkluderer, at der er en lav risiko med hensyn til den svenske medietilsynsmyndigheds uafhængighed og effektivitet. Presse-, radio- og TV-myndighedens budget for 2021 blev forhøjet med ca. 341 000 EUR (3,5 mio. SEK), hvilket er en stigning på ca. 8 %⁸⁶. Myndigheden vurderede, at dette budget var tilstrækkeligt til at dække de nye opgaver, der følger af det reviderede direktiv om audiovisuelle medietjenester.

Det svenske retssystem har ikke specifikke regler om gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab. Rammen er baseret på de generelle regler i den såkaldte lov om gennemsigtighed og konkurrenceloven. Ifølge MPM 2021 vurderes det, at gennemsigtigheden med hensyn til medieejerskab er forbundet med mellemløjt risiko på grund af manglen på specifik lovgivning⁸⁷. Det nuværende system gør det muligt for de svenske myndigheder at modtage oplysninger om medieejerskab, men sådanne oplysninger er ikke let tilgængelige for offentligheden⁸⁸. I forbindelse med gennemførelsen af direktivet om audiovisuelle medietjenester vurderede regeringen, at specifikke krav om gennemsigtighed

---

⁷⁷ Den svenske forfatning består af fire grundlove: regeringsinstrumentet, arveloven, pressefrihedsloven og — navnlig med hensyn til den svenske radio- og TV-nævnet — grundloven om ytringsfrihed.

⁷⁸ Lov om radio- og TV-virksomhed.

⁷⁹ Relevante dele af forfatningen: regeringsinstrumentet og grundloven om ytringsfrihed.

⁸⁰ Sverige ligger på en tredjeplads i Journalister uden Grænsers internationale pressefrihedsindeks for 2021 (nr. 2 blandt EU-medlemsstaterne) sammenlignet med en fjerdeplads sidste år. <https://rsf.org/en/ranking#>

⁸¹ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 8.

⁸² Radio- og TV-nævnet er et beslutningstagende organ under den svenske presse-, radio- og TV-myndighed. Kapitel 16, § 14 i loven om radio- og TV-virksomhed.

⁸³ § 30 i loven om radio- og TV-virksomhed.

⁸⁴ Udnævnelsen kan forlænges. § 29 i loven om radio- og TV-virksomhed.

⁸⁵ Observatoriet for mediepluralisme 2021, landerapport for Sverige, s. 9.

⁸⁶ Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 19.

⁸⁷ Observatoriet for mediepluralisme 2021, landerapport for Sverige, s. 11.

⁸⁸ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

med hensyn til medieejerskab bør analyseres yderligere⁸⁹. Et muligt forslag til løsning af dette spørgsmål drøftes i regeringen⁹⁰.

Problemerne for journalister i forbindelse med covid-19-pandemien betragtes hovedsagelig som økonomiske og påvirker især freelancejournalister og lokale medier.

Mediesektorens annonceomsætning faldt med 5 % i forhold til 2019, hvilket er det største fald siden finanskrisen i 2008⁹¹. Det fremgår af MPM 2021, at de største nedskæringer er foretaget blandt freelancejournalister og journalister uden fast ansættelse. Regeringen har ydet støtte til mediesektoren for at kompensere for et fald i annonceindtægterne i forbindelse med covid-19-pandemien og de deraf følgende restriktioner. I den første fase af pandemien, april-juni 2020, blev der afsat 9,81 mio. EUR (100 mio. SEK) til støtte for den fortsatte distribution af trykte aviser⁹². Regeringen har også frigivet forudbetalinger af produktionsstøtte til pressen. I efteråret 2020 blev der afsat yderligere 49 mio. EUR (500 mio. SEK) til støtte for redaktionelle udgifter i den bredere nyhedsmediesektor⁹³.

Sverige har en solid ramme for adgang til oplysninger⁹⁴. Fristerne for adgang til oplysninger er korte, der gives kun få afslag på anmodninger om oplysninger, og der er en høj grad af overholdelse fra de offentlige myndigheders side. Loven om adgang til oplysninger⁹⁵ indeholder imidlertid ikke bestemmelser om adgang til oplysninger i digitalt format, og en sådan adgang har ifølge interessenterne vist sig at være vanskelig i praksis⁹⁶. Som det fremgår af MPM 2021, var der i forbindelse med covid-19-pandemien nogle eksempler på, at lokale myndigheder afskrækkede sundheds- og plejepersonale på ældreplejefaciliteter fra at give journalister oplysninger⁹⁷.

Mangel på fast beskæftigelse, trusler og chikane er en udfordring for journalister.

Generelt anses de betingelser, som de svenske journalister arbejder under, for at være blandt de bedste i verden⁹⁸. Som det fremgår af MPM 2021, er der dog visse udfordringer med hensyn til beskyttelsen af journalister. En tredjedel af journalisterne er uden fast beskæftigelse, og de seneste undersøgelsesresultater viser, at 30 % af de svenske journalister, der svarede, har modtaget trusler i det seneste år. De mest almindelige er trusler om fysisk vold. Journalistforbundet og medieombudsmanden oplyser, at mange journalister, navnlig undersøgende journalister, udsættes for trusler og chikane, nogle gange gennem organiserede, målrettede kampanjer. Som det fremgår af en undersøgelse, resulterer chikane ofte i, at nogle

---

⁸⁹ Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 24.

⁹⁰ Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 24.

⁹¹ In the wake of the pandemic, IRM records the largest decline in Nordic ad sales since the financial crisis, <https://www.irm-media.se/se/aktuellt/nyheter/in-the-wake-of-the-pandemic-irm-records-the-largest-decline-in-nordic-ad-sales-since-the-financial-crisis/>.

⁹² Det Europæiske Observationsorgan for det Audiovisuelle Område, Tracking Covid-19 measures in the audiovisual sector (del 2), <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/covid-19-d#anchorSweden>.

⁹³ Kulturministeriet (2021), Increased media and democracy support in the government budget.

⁹⁴ Ifølge MPM 2020 er de retlige bestemmelser om adgang til oplysninger og begrænsninger med hensyn til beskyttelse af privatlivets fred og fortrolighed klart defineret, og interessenter, herunder den svenske medieombudsmand, mener, at denne ret respekteres fuldt ud og gennemføres i praksis.

⁹⁵ Den svenske regering (2016), The principle of public access to official documents.

⁹⁶ Oplysninger udleveret i forbindelse med landebesøget i Sverige.

⁹⁷ Observatoriet for mediepluralisme 2021, landerapport for Sverige, s. 9, og oplysninger udleveret af kulturministeriet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

⁹⁸ Observatoriet for mediepluralisme 2021, landerapport for Sverige, s. 9.

journalister udøver selvcensur, eller at de undgår at rapportere om bestemte emner⁹⁹. Siden oktober 2020 er der foretaget tre nye indberetninger til Europarådets platform til fremme af beskyttelse af journalistik og journalisters sikkerhed¹⁰⁰. De vedrørte chikane og intimidering af journalister, herunder sagen om to journalister, der blev retsforfulgt for en undersøgende dokumentar¹⁰¹, og angreb på journalisters fysiske sikkerhed og integritet. I alle tilfælde reagerede myndighederne, og efterforskningerne pågår. Medieombudsmanden beretter også om en stigning i antallet af klager over journalister fra politikere og forretningsfolk og en stigende tendens til at anlægge retssager mod journalister. Trusler og had fra offentligheden rettet mod journalister synes at være steget under covid-19-pandemien, navnlig på de sociale medier¹⁰².

Sverige tager skridt til yderligere at forbedre sine rammer for beskyttelse af journalister og deres aktiviteter. En undersøgelsesformand, der blev udpeget af regeringen i maj 2020, er i øjeblikket i færd med at gennemgå den strafferetlige beskyttelse af visse vitale funktioner i samfundet, herunder journalister¹⁰³. I forbindelse med denne proces forventes det at blive undersøgt, om der bør overvejes yderligere lovgivningsmæssige garantier vedrørende ytringsfrihed. Den endelige rapport forventes at foreligge i januar 2022¹⁰⁴. Den nationale politimyndighed har også iværksat en række oplysningskampagner med det formål at hjælpe journalister, der udsættes for chikane, og regeringens tildeling til "Fojo Media Institute" med henblik på at sikre støtte til journalister og redaktører, der udsættes for trusler og had, hvor målgrupperne er freelancejournalister og lokale medievirksomheder, er blevet forlænget til 2021¹⁰⁵.

IV. ANDRE INSTITUTIONELLE SPØRGSMAÅL VEDRØRENDE DEN DEMOKRATISKE KONTROL OG BALANCE

Sverige er et parlamentarisk demokrati med et enkelt kammer, hvor et lovgivningsråd sikrer en forudgående forfatningsmæssig prøvelse, mens domstolene kan foretage en efterfølgende forfatningsmæssig prøvelse i konkrete sager. Parlamentets forfatningsudvalg forbereder spørgsmål vedrørende Sveriges grundlove og andre forfatningsmæssige spørgsmål og undersøger regeringens adfærd. Lovforslag kan fremsættes af medlemmer af parlamentet eller regeringen, og sidstnævnte fremsætter langt de fleste forslag i praksis. Justitskansleren, de parlamentariske ombudsmænd og ligestillingsombudsmanden spiller en vigtig rolle i systemet med demokratisk kontrol og balance.

For at gøre det muligt for regeringen at træffe mere restriktive foranstaltninger som reaktion på covid-19-pandemien er der blevet vedtaget ny lovgivning. Den svenske

---

⁹⁹ Lunds University (2020), Om projektet.

¹⁰⁰ Europarådet, Platform til fremme af beskyttelsen af journalistik og journalisters sikkerhed — Sverige.

¹⁰¹ Ifølge indberetningen retsforfølges journalisten Henrik Evertsson og kameraoperatøren Linus Andersson af de svenske myndigheder for at have krænket MS Estonias begravelsesplads. De producerede en dokumentarserie ("Estonia: the discovery that changes everything"), som undersøger færgen MS Estonias forlis.

¹⁰² Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige og Sveriges Radio (2021), videnskabsjournalister har været udsat for pres og vrede på grund af deres rapportering om corona.

¹⁰³ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 9.

¹⁰⁴ Undersøgelsesformanden har fået yderligere mandat til at forlænge fristen for indgivelse af rapporten.

¹⁰⁵ Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 21.

forfatning indeholder ingen bestemmelser om undtagelsestilstand i forbindelse med kriser i fredstid¹⁰⁶, og de foranstaltninger, der er truffet i forbindelse med covid-19-pandemien, har derfor for det meste taget form af anbefalinger fra agenturet for folkesundhed¹⁰⁷. Mens der i april 2020 blev vedtaget midlertidig lovgivning, der gjorde det muligt for regeringen at træffe foranstaltninger ved bekendtgørelse, blev der ikke truffet nogen foranstaltninger inden for denne ramme, og den udløb i juni 2020¹⁰⁸. For at gøre det muligt for regeringen at vedtage bekendtgørelser om indførelse af mere restriktive foranstaltninger trådte nye lovbestemmelser¹⁰⁹ i kraft den 10. januar 2021. For særligt restriktive foranstaltninger skal sådanne bekendtgørelser forelægges parlamentet med henblik på godkendelse senest en uge efter, at de er blevet vedtaget¹¹⁰. Denne lovgivning udløber den 30. september 2021. Selv om forslaget har været genstand for en høring af interessenter og en gennemgang i lovgivningsrådet og forfatningsudvalget, er de korte tidsrammer for denne proces blevet kritiseret¹¹¹. Forfatningsudvalget fremhævede navnlig manglen på forudgående planlægning¹¹². I forbindelse med de bredere drøftelser om de forfatningsmæssige begrænsninger af regeringens mulighed for at træffe restriktive foranstaltninger¹¹³ har statsministeren meddelt, at der vil blive nedsat et undersøgelsesudvalg, som skal undersøge behovet for en revision af kapitel 15 i forfatningen med henblik på at indføre bestemmelser om undtagelsestilstand til håndtering af krisesituationer i fredstid, herunder kriser på folkesundhedsområdet¹¹⁴.

Regeringens foranstaltninger i forbindelse med covid-19-pandemien har været genstand for en særlig undersøgelse. Forfatningsudvalget er ved at gennemgå regeringens håndtering af covid-19-pandemien ud fra et bredere forfatningsmæssigt perspektiv¹¹⁵ og fremlagde en

---

¹⁰⁶ Den indeholder kun bestemmelser om undtagelsestilstand i krigssituationer.

¹⁰⁷ Desuden er der forfatningsmæssige begrænsninger af foranstaltninger, der begrænser de grundlæggende frihedsrettigheder såsom forsamlings- og foreningsfriheden. Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (2021), Coronavirus COVID-19 outbreak in the EU — Fundamental Rights Implications — Sweden (bulletin 1, 2 og 3).

¹⁰⁸ Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2020, s. 26, og oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

¹⁰⁹ Lov (2021: 4) om særlige restriktioner for at forhindre spredning af sygdommen covid-19.

¹¹⁰ Dette omfatter f.eks. lukning af offentlig transport eller andre steder. I det oprindelige forslag var fristen på en måned. Denne er blevet nedsat efter høringen af interessenter og bemærkninger fra lovgivningsrådet, som antydede, at en uge ville være mere hensigtsmæssig. Lovgivningsrådet (2020), Uddrag af referat af møde afholdt d. 30.12.2020. Forfatningsudvalget understregede også i sin udtalelse, at en uge bør være en maksimal frist, og at der under alle omstændigheder bør indgives bekendtgørelser så hurtigt som muligt. Forfatningsudvalget (2021), En midlertidig covid-lov — udtalelse 2020/21 KU6y.

¹¹¹ Se f.eks. bemærkningerne i udtalelser fra forfatningsudvalget og lovgivningsrådet. Forslaget blev forelagt lovgivningsrådet den 28. december 2020 og derefter for parlamentet den 4. januar 2021, som vedtog det den 8. januar.

¹¹² Det understregede også, at eftersom der er planlagt uddelegering af beføjelser til kommunale myndigheder med henblik på at træffe foranstaltninger, der begrænser visse grundlæggende frihedsrettigheder, er det vigtigt, at regeringen sikrer et overblik over sådanne begrænsninger. Forfatningsudvalget (2021), En midlertidig covid-lov — udtalelse 2020/21 KU6y. Se også forfatningsudvalget (2021), Udvalgets gennemgang af regeringen er nu bragt til ende.

¹¹³ Se f.eks. bidrag fra Sveriges øverste domstol til rapporten om retsstatssituationen 2021.

¹¹⁴ Den svenske regering (2020), Digital pressekonference med statsministeren den 22. december 2020.

¹¹⁵ Forfatningsudvalget foretager årligt en generel gennemgang af regeringens overholdelse af love og praksis i forbindelse med håndteringen af regeringsspørgsmål og udøver parlamentets kontrolfunktion i henhold til kapitel 13 i regeringsinstrumentet.

rapport herom den 3. juni 2021¹¹⁶. I seks af sagerne vedrørende covid-19-pandemien, som udvalget undersøgte, konstaterede det mangler i regeringens håndtering og gentog også kritikken vedrørende forberedelsesprocessen for den nye lovgivningsmæssige ramme for covid-19-relaterede foranstaltninger (se ovenfor). Desuden fremlagde den uafhængige kommission, der blev udpeget til at undersøge regeringens håndtering af covid-19-pandemien i juni 2020, sin første foreløbige rapport den 15. december 2020¹¹⁷ og vil fremlægge sine endelige resultater senest i februar 2022¹¹⁸. De foranstaltninger, der er truffet i forbindelse med covid-19-pandemien, er også blevet gennemgået af de parlamentariske ombudsmænd på grundlag af modtagne klager¹¹⁹, mens den øverste forvaltningsdomstol indtil videre oplyser, at den ikke har gennemgået sådanne sager¹²⁰.

Parlamentets interne regler er blevet tilpasset covid-19-pandemien, og det har hastebehandlet lovgivningen. For at sikre, at parlamentet fortsat fungerede under covid-19-pandemien, er en række procedureregler blevet tilpasset, herunder en aftale mellem de politiske partier, der gør det muligt at afholde afstemninger med et reduceret antal medlemmer, som blev indgået i marts 2020¹²¹, og ny lovgivning om fjerndeltagelse i udvalgmøder, som trådte i kraft i juni 2020¹²². Selv om der ikke findes nogen formel hasteprocedure, giver fleksibilitet i lovgivningsprocessen efter anmodning fra regeringen mulighed for en hurtig vedtagelse af love, f.eks. ved at afkorte sagsbehandlingstiden i udvalgene og den tid, medlemmerne af parlamentet har til at fremsætte ændringsforslag¹²³. Ifølge forfatningsudvalget har regeringen anmodet parlamentet om at hastebehandle omkring 20 lovforslag i 2020¹²⁴. Interessenterne hilser generelt processen for vedtagelse af lovgivning velkommen som værende inklusiv, men de korte tidsfrister for høring om forskellige retsakter, der er foreslået i forbindelse med covid-19-pandemien, er blevet fremhævet¹²⁵. Dette spørgsmål vil også indgå i forfatningsudvalgets undersøgelse af regeringens håndtering af covid-19-pandemien. Desuden er der blevet iværksat en parlamentarisk undersøgelse af, hvordan parlamentet har fungeret under covid-19-pandemien, og resultaterne heraf forventes at foreligge i efteråret 2021¹²⁶.

---

¹¹⁶ Forfatningsudvalget (2021), Rapport 2020/21:KU20.

¹¹⁷ Rapporten fokuserer på håndteringen af ældreplejen under pandemien og fremhæver en række mangler i regeringens reaktion. Den svenske regering (2020), Interim Report of the Corona Commission — Elderly care during the pandemic.

¹¹⁸ Den svenske regering (2020), Evaluation of measures to deal with the outbreak of the virus that causes covid-19 disease.

¹¹⁹ Se f.eks. den parlamentariske ombudsmand (2020), Udtalelse om memorandum om covid-19-loven (S2020/09214), der fremhæver nogle af de samme punkter som lovgivningsrådet og forfatningsudvalget.

¹²⁰ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige og ACA-Europe (2021), Survey on the Supreme Administrative Courts in times of COVID-19 crisis — a lesson learned (kommende).

¹²¹ Dette giver mulighed for, at kun 55 medlemmer af parlamentet (fordelt mellem partierne i forhold til den samlede fordeling af pladser) er fysisk til stede ved afstemninger. Aftale om parlamentets og udvalgenes arbejde under covid-19-pandemien.

¹²² Riksdagen (2020), Fjerndeltagelse i udvalgmøder og møder i EU-nævnet.

¹²³ Riksdagen, Sådan fungerer Riksdagen: vedtagelse af lovgivning.

¹²⁴ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

¹²⁵ Bidrag fra Civil Rights Defenders til rapporten om retsstatssituationen 2021 (som en del af bidraget fra Civil Liberties Union for Europe), og oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Sverige.

¹²⁶ Riksdagen (2020), Forfatningsudvalget foreslår en opfølgning på Riksdagens arbejde under covid-19-pandemien.

Parlamentet har vedtaget et forslag om oprettelse af en national menneskerettighedsinstitution i overensstemmelse med FN's Parisprincipper. Sverige har modtaget gentagne anbefalinger i forbindelse med FN's Universal Peer Review, senest i 2020, om at oprette en national menneskerettighedsinstitution (NHRI) i overensstemmelse med Parisprincipperne¹²⁷. I øjeblikket fungerer ligestillingsombudsmanden som den nationale menneskerettighedsinstitution og har opnået "B"-status¹²⁸. Den 9. juni 2021 vedtog parlamentet et forslag fra regeringen om oprettelse af en national menneskerettighedsinstitution i overensstemmelse med Parisprincipperne, som vil påbegynde sin virksomhed i januar 2022¹²⁹. Institutionen får et bredt mandat med hensyn til menneskerettigheder og vil være uafhængig med hensyn til at fastlægge sine opgaver og sin organisation inden for det mandat, der er fastsat i loven. Interessenterne har hilst den institutionelle struktur velkommen¹³⁰. Institutionen vil blive ledet af en bestyrelse bestående af syv medlemmer, som udnævner en direktør som leder af institutionen. Interessenterne, herunder det europæiske netværk af nationale menneskerettighedsinstitutioner¹³¹, havde givet udtryk for visse betænkeligheder med hensyn til den ikke-bindende karakter af forslagene fra udpegede institutioner til kandidater til de bestyrelsesmedlemmer, der skal udnævnes af regeringen¹³². Regeringen mener, at de lovbestemte kvalifikationskriterier giver tilstrækkelige garantier¹³³. Ud over denne proces er parlamentets undersøgelse af de parlamentariske ombudsmænds funktion og mandat i gang, og resultaterne heraf vil blive fremlagt i maj 2022¹³⁴.

Gennemgangen af kravene til civilsamfundsorganisationer om at overholde de demokratiske principper for adgang til statsstøtte er i gang. I øjeblikket er der fastsat "demokratiske krav" i en række bestemmelser om statsstøtte til civilsamfundsorganisationer, som kræver, at modtagere af statsstøtte skal overholde betingelser om demokratiske principper svarende til dem, der er fastsat i regeringsinstrumentet¹³⁵. Disse kriterier og deres

---

¹²⁷ Desuden modtog Sverige en anbefaling om at overveje at udvide ligestillingsombudsmandens mandat og afsætte tilstrækkelige ressourcer. FN's generalforsamling (2020), Report of the Working Group on the Universal Peer Review — Sweden. Se også bidraget fra FN's regionale menneskerettighedskontor for Europa til rapporten om retsstatssituationen 2021.

¹²⁸ Se rapporten om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 11-12, også hvad angår tidligere trin i denne proces.

¹²⁹ Den svenske regering (2021), Institute for Human Rights.

¹³⁰ Fælles bidrag fra civilsamfundsorganisationer i Altinget (2021), Gør ikke menneskerettigheder til genstand for partipolitik, bidrag fra den svenske afdeling af International Committee of Jurists og Civil Rights Defenders til rapporten om retsstatssituationen 2021.

¹³¹ Det europæiske netværk af nationale menneskerettighedsinstitutioner, Regarding the consultation on the proposal for the establishment of a National Human Rights Institution in Sweden (Ds 2019:4).

¹³² Regeringen skal anmode om (ikke-bindende) forslag til kandidater fra advokatsamfundet, universiteter og højere læreanstalter samt instituttets bestyrelse.

¹³³ Ifølge forslaget skal medlemmerne af bestyrelsen have ekspertise på menneskerettighedsområdet, og mindst to skal hver have erfaring med kvalificeret arbejde inden for de tre områder i) civilsamfundet, ii) retsvæsenet og advokaterhvervet og iii) forskning og den akademiske verden. Se også den svenske regering (2021), lovforslag 202/21: 143 — Institut for menneskerettigheder, s. 39.

¹³⁴ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige, s. 12.

¹³⁵ I kapitel 1, § 2, i regeringsinstrumentet hedder det, at offentligheden skal arbejde på at sikre, at idéerne om demokrati er retningsgivende inden for alle samfundsområder. Desuden fastsætter kapitel 2, § 1, grundlæggende rettigheder og friheder, som enhver er garanteret i forhold til offentligheden.

anvendelse er imidlertid ikke altid gennemsigtige eller sammenhængende¹³⁶. I 2018 blev der iværksat en undersøgelse med henblik på at gennemgå de eksisterende demokratiske krav, udfordringerne for civilsamfundet og myndighederne i forbindelse med anvendelsen af dem og fik til opgave at foreslå ensartede demokratiske krav. Selv om undersøgelsesrapporten blev fremlagt i 2019, og der efterfølgende blev gennemført en høring af interessenterne¹³⁷, har regeringen endnu ikke fremlagt noget lovforslag. I november 2020 iværksatte den en særlig undersøgelse for at gennemgå praktiske spørgsmål vedrørende håndteringen af personoplysninger i denne forbindelse og identificere behovet og betingelserne for at oprette en funktion til at bistå myndigheder, der yder statsstøtte, med at vurdere organisationer, som ansøger om støtte¹³⁸. Resultaterne af denne undersøgelse forventes at foreligge ved udgangen af december 2021. Selv om civilsamfundsorganisationerne generelt er enige om målet om at præcisere "demokratikravene", har de også understreget behovet for nøje at overveje konsekvenserne for civilsamfundets adgang til støtte¹³⁹. Under covid-19-pandemien har regeringen stillet yderligere støtte¹⁴⁰ til rådighed for civilsamfundsorganisationer, der arbejder med socialt sårbare personer, der er særlig berørt af pandemien¹⁴¹.

---

¹³⁶ Det fremgår af undersøgelsens mandat, at det bør sikres, at statslige midler kun ydes til organisationer, der overholder de grundlæggende værdier i forfatningen. Samtidig bemærkes det, at organisationer kritiserer det nuværende system for manglende gennemsigtighed og retssikkerhed. Den svenske regering (2018), Committee terms of reference — democratic conditionality in government grants.

¹³⁷ Den svenske regering (2018), The democracy conditions in state subsidies.

¹³⁸ Den svenske regering (2020), The Government is taking a new step towards stricter democratic conditions for state subsidies to civil society.

¹³⁹ Se f.eks. svarene på henvisning SOU 2019: 35 demokratiske betingelser for bidrag til civilsamfundet fra Civil Right Defenders og det nationale forum for frivillige organisationer.

¹⁴⁰ I april og maj 2020 blev der tildelt ca. 9,9 mio. EUR (100 mio. SEK) til sådanne organisationer, og i december 2020 blev der foreslået yderligere tilskud på 5,9 mio. EUR (60 mio. SEK). Den svenske regering (2020), Support for civil society's social and humanitarian efforts.

¹⁴¹ Civilsamfundets råderum i Sverige er stadig "åbent" — CIVICUS Sveriges rating, som er en skala med fem kategorier: åben, indsnævret, obstrueret, undertrykt og lukket.

Bilag I: Liste over kilder i alfabetisk rækkefølge*

* Listen over indkomne bidrag i forbindelse med høringen om rapporten om retsstatssituationen 2021 kan findes på <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation>.

Altinget (2021), Gør ikke menneskerettigheder til genstand for partipolitik (<https://www.altinget.se/artikel/gor-inte-partipolitik-av-manskliga-rattigheter>).

Bestyrelsen for den svenske dommersammenslutning (2021), Dommeres uafhængighed bør styrkes gennem et domstolsråd (<https://www.dn.se/debatt/domarnas-oavhangighet-bor-starkas-med-ett-domarrad/>).

Centre for Media Pluralism and Media Freedom (2021), *Media pluralism monitor 2021*.

CEPEJ (2021), *Study on the functioning of judicial systems in the EU Member States*.

Civil Liberties Union for Europe (2021), *Bidrag fra Civil Liberties Union for Europe til rapporten om retsstatssituationen 2021 — bidrag fra Civil Rights Defenders*.

Den nationale domstolsforvaltning (2021), Aflyste retsmøder (<https://www.domstol.se/globalassets/filer/gemensamt-innehall/styrning-och-riktlinjer/statistik/2021/200301-installda-forhandlingar.pdf>).

Den nationale domstolsforvaltning (2021), Domstole under pres: næsten en halv million nye sager i 2020 (<https://www.domstol.se/domstolsverket/nyheter/2021/02/domstolarna-under-pess-nastan-en-halv-miljon-nya-mal-2020/>).

Den nationale domstolsforvaltning (2021), Indkomne, afgjorte og verserende sager til og med uge 7 (<https://www.domstol.se/globalassets/filer/gemensamt-innehall/styrning-och-riktlinjer/statistik/2021/210301-inkomna-avgjorda-och-balanserade-mal.pdf>).

Den parlamentariske ombudsmand (2020), Udtalelse om memorandum om covid-19-loven (S2020/09214) (https://www.jo.se/Global/Remissyttranden/Remissyttrande%20R_144-2020.pdf).

Den svenske afdeling af International Committee of Jurists og Civil Rights Defenders (2021), *Bidrag fra den svenske afdeling af International Committee of Jurists og Civil Rights Defenders til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Den svenske regering (2016), The principle of public access to official documents ([The principle of public access to official documents - Government.se](https://www.government.se/pressmeddelanden/2016/03/the-principle-of-public-access-to-official-documents)).

Den svenske regering (2018), The democracy conditions in state subsidies (*Demokrativillkoren i statlig bidragsgivning*) (<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2018/03/dir.-201819/>).

Den svenske regering (2019), Henvisning SOU 2019: 35 demokratiske betingelser for bidrag til civilsamfundet (<https://www.regeringskansliet.se/remisser/2019/07/remiss-sou-201935-demokrativillkor-for-bidrag-till-civilsamhallet/>).

Den svenske regering (2019), Sikkerhedsscreening af dommere. (<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2019/11/ds-201926>).

Den svenske regering (2020), Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2020.

Den svenske regering (2020), Bedre samordning med henblik på øget digitalisering i retsvæsenet (<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/09/starkare-samordning-for-okad-digitalisering-av-rattsvasendet/>).

Den svenske regering (2020), Digital pressekonference med statsministeren den 22. december 2020. (<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/12/digital-presstraff-med-statsministern-22-december-2020/>).

Den svenske regering (2020), En europæisk anklagemyndighed i Sverige (<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/12/sou-202074/>).

Den svenske regering (2020), Improving the safety of whistle-blowers. Report on Investigation into the implementation of the whistle-blowers directive (Ökad trygghet för visselblåsare. *Betänkande av Utredningen om genomförande av visselblåsardirektivet*) (<https://www.regeringen.se/49f2d1/contentassets/8da2073fda1645ec946ca4eca8bd6b6a/okad-trygghet-for-visselblasare-sou-2020-38.pdf>).

Den svenske regering (2020), Regeringen tager et nyt skridt i retningen af strengere demokratiske betingelser for statsstøtte til civilsamfundet (<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/11/regeringen-tar-nytt-steg-for-skarpt-demokrati-villkor-vid-statsbidrag-till-civilsamhallet/>).

Den svenske regering (2020), Støtte til civilsamfundets sociale og humanitære indsats (<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/12/stod-till-civila-samhallets-sociala-och-humanitara-insatser/>).

Den svenske regering (2020), Vurdering af foranstaltninger til at håndtere udbruddet af den virus, der forårsager covid-19 (<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2020/06/dir.-202074/>).

Den svenske regering (2020), Vurdering af foranstaltninger til at håndtere udbruddet af den virus, der forårsager covid-19 (<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2020/06/dir.-202074/>).

Den svenske regering (2021), Input fra Sverige til rapporten om retsstatssituationen 2021.

Den svenske regering (2021), Handlingsplan for bekæmpelse af korruption 2021-2023 (<https://www.regeringen.se/4affa7/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/handlingsplan-an-mot-korruption/handlingsplan-mot-korruption-20212023.pdf>).

Den svenske regering (2021), Institut for menneskerettigheder (<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2021/03/prop.-202021143/>).

Den svenske regering (2021), lovforslag 202/21:143 — Institut for menneskerettigheder (<https://www.regeringen.se/495aa6/contentassets/95a2941f3c074cbcafebcd6746631989/institutet-for-manskliga-rattigheter.pdf>).

Den svenske regering (2021), Øget støtte til medier og demokrati i regeringens budget (<https://www.regeringen.se/artiklar/2021/04/okat-medie--och-demokratistod-i-regeringens-budget/>).

Det Europæiske Observationsorgan for det Audiovisuelle Område, *Tracking COVID-19 measures in the audiovisual sector (part 2) — Sweden* (<https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/covid-19-d#anchorSweden>).

Det nationale agentur for offentlige udbud, Offentligt indkøb i nødsituationer. (<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/regler-och-lagstiftning/akuta-situationer>).

Det nationale kriminalpræventive råd (2021), Brås reguleringsbrev for 2021 (<https://bra.se/om-bra/nytt-fran-bra/arkiv/nyheter/2021-01-01-bras-regleringsbrev-for-2021.html>).

Det nationale kriminalpræventive råd (2021), Rapport om pandemiens indvirkning på sagsstrømmen i retssystemet (https://www.bra.se/download/18.1f8c9903175f8b2aa706ea0/1617187816217/2021_4_Pandemins_inverkan_pa_flodet_i_rattskedjan.pdf).

Det svenske institut for korruptionsbekæmpelse (2020), Domme i svenske bestikkelsessager i 2020 (<http://3afvm642sqoq9muh73hsqhtz-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2021/02/Mutbrottsdomar-i-Sverige-2020.pdf>).

Det svenske institut for korrupsionsbekæmpelse (2020), Kodeks for modtagelse af gaver, særlige vederlag og andre fordele i virksomheder (<https://www.institutetmotmutor.se/en/>).

Europa-Kommissionen (2020), *Rapport om retsstatssituationen. Landekapitlet om retsstatssituationen i Sverige*

Europa-Kommissionen (2021), *EU's resultatavle for retlige anliggender 2021*.

Europarådet, Platform to promote the protection of journalism and safety of journalists — Sweden (<https://www.coe.int/en/web/media-freedom/sweden>).

Europarådet: Ministerkomitéen (2010), Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities.

FN's generalforsamling (2020), *Report of the Working Group on the Universal Peer Review — Sweden* (<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G20/069/40/PDF/G2006940.pdf?OpenElement>).

Forfatningsudvalget (2021), En midlertidig covid-19-lov — udtalelse 2020/21 KU6y (<https://data.riksdagen.se/fil/20BFF67F-6080-422A-9546-DBF3F425CB80>).

Forfatningsudvalget (2021), Rapport 2020/21:KU20 (<https://www.riksdagen.se/sv/aktuellt/2021/jun/3/kus-granskning-av-regeringen-ar-klar/>).

Greco (2019), *Fifth Evaluation Round — Evaluation Report on Sweden, 5th Evaluation Round on Preventing corruption and promoting integrity in central governments (top executive functions) and law enforcement agencies* (<https://rm.coe.int/fifth-evaluation-round-preventing-corruption-and-promoting-integrity-i/1680943be3>).

IRM (Institute for Advertising and Media Statistics), In the wake of the pandemic, IRM records the largest decline in Nordic ad sales since the financial crisis (<https://www.irm-media.se/se/aktuellt/nyheter/in-the-wake-of-the-pandemic-irm-records-the-largest-decline-in-nordic-ad-sales-since-the-financial-crisis/>).

Journalister uden Grænser — Sverige (<https://rsf.org/en/sweden>).

Kammarkollegiet, Støtterapporter, (<https://www.kammarkollegiet.se/vara-tjanster/partiinsyn/redovisaintakter>).

Kulturministeriet (2021), Øget støtte til medier og demokrati i regeringens budget (<https://www.regeringen.se/artiklar/2021/04/okat-medie--och-demokratistod-i-regeringens-budget/>).

Lovgivningsrådet (2020), Uddrag af referat af møde afholdt d. 30.12.2020 (<https://www.lagradet.se/wp-content/uploads/2020/12/Covid-19-lag.pdf>).

Lunds University (2020), Om projektet (<https://www.soclaw.lu.se/om-projektet>).

OECD (2012), *OECD says Swedish progress combatting foreign bribery insufficient to warrant Phase 4 evaluation* (<https://www.oecd.org/corruption/oecd-says-swedish-progress-combatting-foreign-bribery-insufficient-to-warrant-phase-4-evaluation.htm>).

OECD (2019), *Sweden must urgently implement reforms to boost the fight against bribery* (<https://www.oecd.org/corruption/sweden-must-urgently-implement-reforms-to-boost-fight-against-foreign-bribery.htm>).

Riksdagen (2020), Aftale om parlamentets og udvalgenes arbejde under covid-19-pandemien (<https://riksdagen.se/globalassets/01.-aktuellt/201920/overenkommelse-mellan-gruppledarna-maa-covid-19.pdf>).

Riksdagen (2020), Fjerndeltagelse i udvalgs møder og møder i EU-nævnet (https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/deltagande-pa-distans-vid-sammantraden-i_H701KU16).

Riksdagen (2020), Forfatningsudvalget foreslår en opfølgning på Riksdagens arbejde under covid-19-pandemien (<https://riksdagen.se/sv/aktuellt/2020/nov/12/ku-foreslar-uppfoljning-av-riksdagens-arbete-under-coronapandemin/>).

Riksdagen, Sådan fungerer Riksdagen: vedtagelse af lovgivning (<https://riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/riksdagens-uppgifter/beslutar-om-lagar/>).

Svenska Dagbladet (2021), M ønsker at erstatte den nationale domstolsforvaltning med et domstolsråd (<https://www.svd.se/m-vill-ersatta-domstolsverket-med-domarrad>).

Sveriges Radio (2021), Hadet mod videnskabsjournalister er taget til under covid-19-pandemien ([Hat mot vetenskapsjournalister har ökat under pandemin - P4 Uppland | Sveriges Radio](#)).

Sveriges øverste domstol (2021), *Bidrag fra Sveriges øverste domstol til rapporten om retsstatssituationen 2021.*

Transparency International (2020), *Exporting Corruption* (<https://www.transparency.org/en/publications/exporting-corruption-2020>).

Transparency International (2021), *Corruption Perceptions Index (2020)*, (<https://www.transparency.org/en/cp/2020/index/nzl>).

UN Human Rights Regional Office for Europe (2021), *Bidrag fra OCHCHR til rapporten om retsstatssituationen 2021.*

Bilag II: Landebesøg i Sverige

Kommissionens tjenestegrene afholdt i marts 2021 virtuelle møder med:

- Agenturet for offentlig forvaltning
- Anklagemyndigheden
- Arbejdsministeriet
- Civil Rights Defenders
- Den nationale domstolsforvaltning
- Den parlamentariske ombudsmands kontor
- Den svenske dommersammenslutning
- Den øverste domstol
- Den øverste forvaltningsdomstol
- Det svenske advokatsamfund
- Det svenske journalistforbund
- Finansministeriet
- Forfatningsudvalgets sekretariat
- Institutet for korruptionsbekæmpelse
- Justitsministeriet
- Kulturministeriet
- Lovgivningsrådet
- Myndigheden for økonomisk kriminalitet
- Presse-, radio- og TV-myndigheden
- Presseombudsmanden
- Statsministerens kontor
- Transparency International Sweden
- Undersøgelseskommissionen om domstolenes uafhængighed

* Kommissionen mødtes også med følgende organisationer i forbindelse med en række horisontale møder:

- Amnesty International
- Center for Reproductive Rights
- CIVICUS
- Civil Liberties Union for Europe
- Civil Society Europe
- Conference of European Churches
- EuroCommerce
- European Center for Not-for-Profit Law
- European Centre for Press and Media Freedom
- European Civic Forum
- European Federation of Journalists
- European Partnership for Democracy
- European Youth Forum
- Front Line Defenders
- Human Rights House Foundation
- Human Rights Watch
- ILGA-Europe
- International Commission of Jurists
- International Federation for Human Rights

- International Planned Parenthood Federation European Network (IPPF EN)
- International Press Institute
- Netherlands Helsinki Committee
- Open Society European Policy Institute
- Philanthropy Advocacy
- Protection International
- Reporters without Borders
- Transparency International EU.